

Plymouth, Pa., 12 Sausio.

Paprastai mūsų visi darbai dėl mūsų paczių gero yra atliekami tikrai laikraszečių skiltise o kad tas pasirodytu gyvenime, tai nieko nematyti, nors tie uzmanymai tesesi jau gana nu seno. Daug buvo raszyta mūsų laikraszečiuose apie dabartinį, vėl naują, apsunkinimą ateivystės į Suv. Valstijas. Mūsų visa priebėga yra tikrai Suv. Valstijose ir per mūsų paczių nerangumą galime jos nustoti, tai yra gali užginti atvykimą mūsų broliams į šią šalį, nekalbant jau apie norinczius užsipelnyti arba kaip ten prasikaltusius, bet apie tūs, kurie kenzia persekiojimus nu despotiskos maskolių valdzios už platini- mą lietuviszkų knygu ir laikraszečių — lietuviszkos idejos. Jeigu mes nesirupiname apie paszalinią įstatymų, kurie užgina atėjimą į šią laisvą šalį, tūmi prisidedame prie kankinimo savo brolių, negelbedami jų nu despoto, arba iszdūdami jam tokius, nes tok sai persekiojamasis neturėdamas niekur priebėgos turi pasidūti despoto kankinimams ir eiti kalinin arba Siberijon.

Daugelis yra Suv. Valstijose liet. politiszkų kliubų, draugyszių ir t. t. Ar gi negali jau nei vienas pradėti ir parodyti kelią, kurį be abejonės kiti visi pasektu, ir daryti priesztaravimus—rezoliucijas priesz nesązyniszkus užmanymus Lodge'so, Jones'o ir Johnson'o reikale ateivystės. Apsunkinimas ateivystės tropyja visas tautas, bet mums lietuviams yra mirtinu smugiu, nes niekur neatrasime tiek nemokintų kaip tarp saviszkų, nes jeigu norime mokintis savo tėvynėje, tai esame persekiojami nu despoto, kemszami į kalėjimą su užmokėjimu 300 rublių baudos.

Dėlto darykime protestus visi!

„Susivienyjinimas“, politiszkai kliubai, draugystės ir parapijos — visi be skyriaus. Didelę pagelbą gali atneszti paraszų daugybė, kurių susirinktu keletas tukstanczių isz liet. parapijų. Kuningai tē paragina žmones prie to.

Dabar snausdami kada kiti rengiasi mus visai nusmerkti, dovanai aimanūsime paskui.

Tai gi prie protestų priesz apsunkinimą ateivystės!

Isz Lietuvos.

— Isz Suvalkų rėdybos.

Elgetaujemes po Senovei. Laukiame tikrai vyskupo parvaziūjant. Jogiai ant vyskupo į Seinų dieceziją tapo paskirtu, Kauno supraganas, A. Baranauckas, tai jau senai visiems yra žinoma. Daiktus jau parvežė į Seinus. Jogiai tasai daiktų parvežimas nusirodė truputį navatnu, dėlto noru kiek apie tai, papasakoti. Sztai kaip buvo: Augsztosios Panemunės klebonas ir Garliavos džiakonas, ant pamokslų isz ankstovių užsakė žmonėms apie paskyrimą vyskupo ir vienkart gerų žmonelių užprasze prie talkos, prie parvežimo jo daiktų į Seinus. Kad žmonės Lietuvoje yra paklusnus, o ypacz dvasiszkiems, tą parodo ir szitas užpraszymas. Į Kauną ant paskirtos dienos privaziavo vežimų tris kartus tiek daugiaus, kiek reikėjo. Tiek-to, žmonės parodė savo prisirszimą, savo szirdį. Bet kaip pasirodė, isz szalies žiuriut tasai talkavojimas, o ir ant pagalios, tie daiktai talka pervežti! Kas link talkavojimo, tai vyskupas dar apie tai ne nežinas, nes to nebuvo praszes, tikrai tūdu klebonėlei norėdami atsizymēt priesz vyskupą, tą talką be jo žinios užprasze, bet paziurėkime dabar į tūs daiktus. Isz tikrujų, tūdu kuningeliai kaip norėjo taip ir atsizymejo. Jau velyk tie daiktai suvisu butų Kaune

likę, o ne jūs butų į Seinus vežę. Supraskite talkos darbą... Mat keli talkininkai vaziūdami dar ir grabes iszmieravo kaip gilios ir nekuriūs daiktus su visu salaužę.

Dabar užpraszytojai tos talkos ir tie, nu kurių tasai parvežimas tų daiktų ir iszdavimas prigulejo, laukia vyskupo parvaziūjant kaip katinai miltus pridarkę ir maste ką pasakys ir kaip jiems už tą parvežimą padėkavos iszvydēs savo visus daiktus į nieką paverstus.

Garliauckinis.

— Padovinio valsezius.

(Kalvarijos pavieto, Suvalkų gub.) Skaitau jau keli metai laikraszezius, ale visai mažai nu mus kraszto žinių, beveik visai kaip nera. Nors kad ir yr tokių, kurie geriaus už mane galėtų szį tą praneszt, ale jiems, matyt, mažai kas rupi apie tai. Net pikta darosi pamislįjus, kad taip užkiutes mūsų krasztas! Žmonės mūsų vis da prie senovės prisirszę ir tik keli yra, kurie supranta savo padėjimą. Ale kas isz to, kad ir tie patys mažai ką kieszasi, bijodami, kad nepatemytų jų valdzia. Niszmanėliai! O ką jiems valdzia gali padaryti! Reik tik truputį atsargumo, ir valdziai galima nyksztį parodyti!

Nekuriūse valseziūse girdet jau žmonės vėmė nepasidūt maskolių užmanymams. Kitūse valseziūse žmonės nepriėmė atsiųstų knygu spaustų maskoliszkomis litaromis, o jei vaikai kur ir parsinesze namon, tai tėvai net ryksztėmis pagrāsino, kad nesztų atgal tas dovanas tam, nu ko buvo gavę. Tai vyriszkas ir lietuviszkas pasielgimas!

O mus nekurie pus-galviai ne tik ką neliepė sugražintų kacapiszkų knygu, bet danudziugo, pamatę jas. Na tu deiszmanėli! Juk tai kuningas prie iszpažinimo (spaviednės) gali nepriimti už tai!

Ale vis gi, nors mus valseziūs žmonės patys nori į burliokų kailį lysti, žandarai su prokuratorium neapleidžia isz savo malonės mūsų. Putriszkiūs pas Bulotą ir Panosupyje pas Ambraziejų jie darė kratą, ale, ant laimės, nieko nerado.

Priezastis kratų tai turbut giminysta ir pažintis su Matulaicziais Stebuliszkų. Matyt, žandarai užsimanė perimt visų padermę Matulaiczių. Vėl gi nepersenei darė jie kratą pas kitą Ambraziejų Panosupio, ale ir gi nieko nepelnę iszdumė atgalios. Isz ko iszdygo szitas krėtimas, nežinia.

Su visu įnirtimu maskoliai szįmet laksto po mus kraszta, ale tai nieko negelbsti — tik da labjaus gyventojai sujudo nu to: kiekvieno kraujas užsidega ir kožnas stengiasi pamatyti ir patirti tūs daiktus, už ką taip jau, jie sako, gaudo tūs žmones. Mat, per kaimą Putriszkių pervaziavo kelis kartus tie mėlynrubiai, ale sztai po jų lakstymui pradėjo rodytis lietuviszkas paraszas ant stulpo kryžkelio; o iki jų nebuvo tenai nė maskoliszko, nė lietuviszko. Ale, kaip matyt, tai isz paczių gyventojų kiti neuzkenzia lietuviszko paraszo, kad jau po kelis kartus buvo kas-zin keno nuluptas. Bet kiti vėl tūjaus pasirupina prilipinti. Reikėtų anūs iszdykelius pabaust, kad negadintų gerų daiktų.

Laikraszezius, nors ir daug vėliaus, neg kitais metais, vis gi gauname ir skaitome nepaisydami ant žandarų, tik nekuriē sziaudadusziiai priepūlą įgavę atszalo. Ale tai nieko mažiaus sziaudų, daugiaus grudų. Sapalių žvakė.

— Vinczai (Senap. pav.)

Jau daug žmonių isz Kalvarijos tapo paleista, kurie buvo suimti Senapilės „siaubuno“ už lietuviszkus reikalus; buvo ten sukiszta apie 60 žmonių, o jau dabar pasiliko nedaugiaus, kaip deszimts; tie žmonelės

nukentė visai už bereikalą; ir patys gudai, suprasdami, kad lietuviai be lietuviszkų rasztų negali apsieiti, prilaikymą tų rasztų pas savę skaito už mažą kaltę ir suimtus jau paleidžia. Galima tikėtis, kad bausmė už tūs rasztus taipogi bus maža, nes byla (prova) pirmių-pirmiau paimto Lietuvos tų aiskiai parodo. *Lietuvis* tapo apsudintas ant 3 parų kalėjime sėdėti arba 5 r. mokėti, ale žmogus, jausdamas, kad suvis už niekniekius esąs nukalinttas apeliavojo į Petrapilę. Koks nusprendimas bus toliau, dar nežinia.

Tarp kalinių į Kalvariją pakliuvo taipogi ir *Jonas Liubikis* iš Sasnavos, kuris jau dabar yra už paranką paleistas; šį vargszą apskūndė „Senapilės velnio išzpera“ didis judoszius ir išzgama *Vincas Marma*, mokintojas pradinės mokslinės Sasnavoj. Mat šį pavasarį išz Suvalkų direkcijos parsiantė Marmai punda lietuviszkų knyguczių su gudiszkomis raidėmis ir liepė jam tas knygutes pardavinėti vaikams ir siaip žmonėms; Marma išzpradzių pardavė kelias knygutes vaikams, paimdamas nū jų tris syk tiek, kiek tos knygutes prekiavo; ale kaip vaikai, parėję namole parodė tas knygutes savo tėvams, tūjaus tėvai liepė nuneszti tas knygas ir atidūti Marmai, sakydami: „tegul tas Džiarabas*) ant tų knygų skaito, nes jeigu mes iki szioliai neskaiteime ant tokių knygų, tai ir toliau neskaitysime; mes turime savo knygas.“ — Vaikams atneszus Džiarabas paėmė minėtas knygas, nuneszė jas pas žandarų virszininką Senapilėj ir pasakė jam, kad asz noriu pildyti rundo valią, ale ukininkai priesztauraja nepriima tų knygų ir kad Sasnavoj, esą žmonės, kurie gabena išz už

*) Marma turi labai didelį pilvą, už tai-gi jį ukininkai ir vadina džiarabu, t. y. didžpilviu.

rubezio knygas priesz runda ir platina jas. Užklausus žandarui: „kas taip daro?“ Džiarabas nurodė ant Lūbikio, Ruszkio, Kurtinaiczio ir Jakubaucko. Tūjaus ant tų pėdų buvo kratos pas Lūbiki net du sykius, pas kurį nieko neatradę nugabeno į cypę ir dabar perėjus penkiems mėnesiams paleido vargszą. Buvo taipogi kratos ir pas kitus augszcziau, minėtus ukininkus. Pasibaigus kratoms pas Sasnaviecius, Džiarabas pats išzmuszė savo kambariui langus, metė kaltę ant ukininkų ir reikalavo nū virszininko, kad prisakytų žmonėms eiti kasnakt Džiarabą saugoti, ale ukininkai nebuvo mulkiai ir neklausė to prisakymo.

Judoszius Marma yra laikomas visų aplinkinių ukininkų už pikcziausia žmogų; kas turėjo su jūm reikalus, tas visados atsimins jojo skaudžią ranką. Mat jis apsipacziavo su Keturvalakių prabaszcziaus gaspadine, kuri, mirsztant kuningui, nugriebe jojo daug pinių ir išztekėjo už to judosziaus: tie piningai, zinoma, pateko į rankas Marmos ir jis dabar su jais smaugia žmonės; budamas dar Keturvalakiūse už mokin-tojų išzvarė išz namų apie szesziis ukininkus; atėjęs į Sasnavą tą-pat padarė apie deszimcziai ukininkų. Kaip mokintojas neturi nėjokios vertės, nes vieną, yra silpno proto, o antrą, kasdien nenamiej, kasdien tasosi su visais po sudus. Dabar jį perkelia valdzia išz Sasnavos į Panemunę, už tai-gi, panemuniečiai apsisaugokite nū to bicziūlio, nes jeigu jis jus paims į savo saują, tai pasveiks labai nęgraziai. Reikėjo jam jau senai gauti dimissiją, ale-ve nevidonas apsipylęs piningais, visur iki valiai užkemsza, tai da isiskverbė į Panemunę!

— *Kalvarijoj*. (Suvalkų

gub.) Dabar da sėdi už lietuviszkus dalykus 7 lietuviai: 1) *Jonas Czesna* už prigulėjimą prie draugystės „Sietyno“ ir už raszymą į „Ukininką“: rasta atspaudinta korespondencija išz Irkutsko su paraszu Meszkutis, o jis buvo tūmet Irkutske ir paeina išz kaimo Meszkuczių. Nors tas vyras ginasi, kad kitas tai galėjo padaryti dėl sumai-zymo pėdų, ale žandarai ant to nepaiso. 2) *Daniliauskas*, studentas Peterburgo universiteto — rasta pas jį užgintos knygos su padėtais numeriais ant jų; tai žandarams yr darodymas, kad jisai buvo knygininku slaptos draugystės. 3) *Andrius Matulaitis*, kareivis ir 4) *Pranas Matulaitis*, studentas Maskvos universiteto — abudu už prigulėjimą prie „Sietyno“ ir už sandarbininkystę lietuviszkūse laikraszcziuose. 5) *Jūzas Kaczergis* išz Pilviszkių už sandarbininkystę į už prigulėjimą prie „Sietyno“. Rasta pas jį laiszka vaisbuno (kupeziaus) Starpolės Lasdautsko apie kokį meitelį, tai žandarai sako, kad tai ne meitelis, ale po tūm vardu slepiasi vardas draugystės. 6) *Mickus*, kuris buvo pakiszęs savo gaspadoriui knygas ir apskūndęs, ale vargszas pats vūdegą įkiszo. 7) *Minkevičzius* — už kontrabandą lietuviszką. 8) Daktarą *Bagdaniczių* už kauciją (300 r.) 4 diena Lapkriczio paleido. Me-na žandarai, kad jis raszinėja į „Uką“ ir „Vpą“ ale tikrų darodymų neturi. *Vargas.*

Kaune sėdi *Jonas Krauczunus*, kaltina jį už redakto-rystę „Ukininko“ ir „Varpo“; klausė net Tilzės landroto apie tai, ale išz ten atėjo atsakymas, kad „jiė neturi nieko jus vysokoblakorodijai praneszti“; laiko tą vyrą jau keli mėnesiai, nors jokių tikrų darodymų neturi ant jo. Jisai prisi-pazino, kad buvo kitą-kart „zeceriu“ Tilzėje. Kauno

žandarų pulkauninkas Szalovas labai įpykęs ant *Jonas Krauczuno*. „Kad ir zeceriu jis ten buvo, tai vis-gi turi szitą zinoti; kas raezė, kas pini-gus davė, o jisai tyczia mums nieko nesako. Ar tai šepiktumas mums?“ — prasitarė vienam ponui tasai žandaras. Nors jau tyrinėjimas apie *Joną Krauczuną* pasibaigė, nors nū jo jau nieko jie nesitiki išztraukti, vienok tyczia per piktumą laiko.

Kaune da sėdi keli kuningai ir keli vyrukai už darbininkiszkus judėjimus. Pas kitus rasta ir lietuviszki dalykai.

Vilnius. Szimet pas mus negirdetas darbininkų judėjimas; straikai, atsiradimai visokių atsiszaukimų, išzėjimas pacziam mus mieste darbininkiszko laikraszczio „Echo“, kurio jau 7 N. pasirodė, daugybė sujimtų žmonių, pasiutimas žandarmerijos. Ko žandarai labjaus mus persekiōja, to didesnis darosi mūsų darbininkų judėjimas. Szį metą žandarai pas mus paėmė išz inteligentų 6 lietuvis bei lenkus, 10 zydu ir apie 60 darbininkų visokių tautų. Darant kratas atrasta ir lietuviszkos knygos. („Ukininko“) Z. V.

Czystyja krauja.

Czystas kraujas tikrina czystą odą. Nėra gražu mo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC išczytyta tai krauja, ir laikys czystą, nes išzvaro vėją neczytumą išz kūno. Pradėk imti sziedien o išzvarys išz tavo kūno pucakus, dedervines ir kitas dos ligas, nes CASCARETS už 10c. tai padaro. Gauš visose aptiekose su gvarancija 10c. 25c. ir 50c.

Isz Kitur.

Vokietija. Dėl sudrutinimo savo pajiegu dar siunczia 20,000 kareivių į Kiniją. Dabar Vokietijoi apie nieką nekalbama, kaip tiktai apie užjurnę politiką ir laivynę. Dėl laivynės padidinimo bene pri-tars ir katalikai (Centrum) parlamente, nes popiezius tą paliepė idant jie išzplydytu Vilhelmo II troszkavimą, kur-sai buvo nusiuntęs į Romą vyskupą Anzer dėl pasiulymo po-

piežiui apgynimo vokiszkųjų katalikiszkų misijonorių Kinijai, kurių galima apginti tik tai su laivyne, kurios likimas priguli nū Vokietijos katalikų, kurie nelabai geidžia tos laivynės. Poznaniaus-Gniezno arcivyskupas Stablewski valge pas ciecorių paludienius; nū kurių ciecorius reikalauja, kad jisai gelbētu didinti laivynę dėl apgynimo katalikų Kinuse. Vokiečiai sako, kad Vokietijos kasa daug daugiau iszsitusztins ant užlaikymo užjurių krasztų, negu per padidinimą laivynės. Pagal Londono laikraszčių žines, tai vokiečiai tiktai samdą nū Kinų užtaką Kiao-Chou ant 50 metų ir mokės Kinams ant metų tam suderėtą samdą. Vokietija turinti pilną galę įtaisyti „dokus“ ir anglių gūlių dėl savo laivynės, priegtam Vokietija apženklins rubezių, kurį nebus galima kinams perengti be vokiečių daleidimo ir jokios valdzios tame vokiečių samdytame kraszte kinai neturės. Atsitikime, kad už taka Kiao-Chou nustotu vertumo dėl Vokietijos, tada Kinų valdzia padūda kitą pakrantę, kokią vokiečiai isziskiria, o likusiają paima į savo valdzia užmokėdami vokiečiams kasztus visų buvusių įtaisymų.

— *Anglija.* Užėmus Vokietijai, Maskolijai ir Prancuzijai po krasztą Kinijos, Anglija nenori pripažinti pavieni vieszpatystei tiesos tokiame kraszte užsilaikyti vienai. Kiekviena užtaka (ūstas), kuri tampa atidaroma dėl vienos vieszpatystės, turi buti atidara dėl visų lygiai, arba nei vienai. Kad Maskolija igijo tiesą ant peraiemavojimo laivynės Port Arthure, tai Anglija turi lygiai tokią tiesą tame ūste žiemavoti, nežiurint ant Kinų daleidimo.

Kad Vokietija ūste Kiao-Chou gavo vietą laivynei, tai

Anglija laikosi lygių tiesų ir galinti lygiai toje užtakoje savo laivynę laikyti, ir kiekvieną vieszpatystę to reikalaujančią parems. Jeigu kitos vieszpatystės norėtų gelzkelius ir kasyklų monopolį užvesti, Anglija prieszinsis tam, reikale su prievarta, ir darys tą patį nei vieno nesiklausdama. Japonija lygiai tą paantrino.

Anglija, kaip matyti, visgi palaikys virszų Kinijai. Maskolija pirmiaus pradėjo apie tai rupintis, bet neturinti pinigų turėjo atsisakyti nū tos virszenybės. Maskolija norėjo pasiskolinti nū Prancuzijos pinigų ir su tais Kinuse liūbtis. Prancuzija tą patyrusi pati to užsimanė, ir Maskolijai pinigų nedavė. Dabar Anglija skolija Kinams 16 milijonų svarų szterlingų (\$80,000,000) ir į užstatą paima po savo priežiūrą rinkimą mokesczių Kinijai kaipo ir vyriausiu direktorium ant jurinių mūtų bus angliszkas urėdninkas. Ką daugiau Kinai dūda Anglijai, yra dar slaptoje.

— *Maskolija.* Japonijai prieszinantėsi už užėmimą Port Arthuro ir Korėjai gaspadoriavimą, Maskolija matydama kad ne ką isz to laimės, padarė sutartį su Japonija, kad nebėgs viena kitai už akių ir lygiai laikysis politikos reikalūse.

— *Ispanija.* Neįstengiant suvaldyti maisztininkus ant Kubos ir Pilipinūse, ir negaliant niekur pagelbos susimulyjo kreiptis prie popiežiaus idant tasai pagelbētu. Popiezius isztyręs, kad jau Kuba yra prapūlusi dėl Ispanijos, paraszė savo nuncijui Madridte laiszką, kuriame rodo, kad Vatikanas paremia kiekvieną valdzios darbą, neprieszinantis krikščionystei ir szaukia karlistus valdziai į pagelbą bei laimina ispaniszkus kareivius kariaujančius Kuboje.

Abejojama bau popiežiaus palaiminimas ką gelbės ispaniszkams kareiviams, pergalejime laisvės troksztančių kubiečių. Geriaus popiezius butų padaręs, kad butų palenkęs Ispaniją suteikti laisvę kubiečiams, ko reikalauja ir krikščionystė „mylek artymą kaip pats save“. Popiezius krikščionystę gina ir platina su kulkoms ir durtuvais – vietoje meilės.

— *Kuba.* Provincija Santa Clara yra anarkijos padėjime. Ispaniszki liūsnoriai viską plėszia ir žudo ką tiktai sugriebia. Ispanai susimislyjo sugauti vyriausį vadą kubiečių Arangurą. Jie prikalbėjo Suv. Valstijų pasiuntinį Lee ir King, idant tiejie vyktu į kubiečių abazą dėl prikalbėjimo priimti autonomiją. Vadas, kursai vedė į kubiečių abazą pasiuntinius, pamatė paskui sekant ispaniszkus kareivius ir apleidęs vadovystę pabėgo nenuvedęs.

— *Azija.* Pagal pareinančias žines isz Bombay isz 6 d. Sausio, laike 24 valandų apsirgo maro liga 142 žmonės isz kurių 105 numirė. Iszgastis vieszpatauja mieste ir kurs gali, tai bėga viską plikęs isz miesto. Pirklių krautuvės uždarytos.

Dalis darbu

— *Grofton, Mass.* Czionyksztėse medvilnės verpinyčiose, korporacijų savininkai apreiszė darbininkams, kad nū 17-tos dienos Sausio numazins algas ant 10% dėl visų savo darbininkų, kurių skaitlius isznesza 500.

— *New York'e,* 40 skalbinyčių, kuriose tiktai marszkinius skalbia ir prosavoja, darbininkai sustraikavo reikalaudami pakėlimo mokesties. Iki sziolei tie darbininkai dirbo po 16-17 valandų per dieną už \$5,00 ant nedėlios. Tose skal-

binyčiose dirbo 800 darbininkų; tarp tų yra 300 žydų isz Maskolijos, 200 isz Vengrijos, 150 italų, 75 amerikoniai ir 75 airiai. Tarp tų visų yra 175 moters ir merginos. Jie savo susirinkimus atliko draugiszkai kartu, kalbedami angliszkai, žydiszkai ir italiszkai.

— C. J. Clark republikoniszkas pasiuntinys isz Jefferson County, N. Y. turi parengęs „Billą“, kurios reikalavimu yra uždėti muitą ant neukėsų darbininkų New York'o valstijai po 10 centų ant dienos, ką turės nutraukti nū dienos algos kiekvienas darbdavys po didele bausme.

— *Denver, Colo.* Centraliszkas komitetas unijos kalnakaszių sziaurininės dalies Colorados iszleido atsiszaukimus į kalnakasius idant tiejie reikalautu padidinimo algos, o darbdaviams neiszpildzius jų reikalavimą – straikūti. Kompanija Rex Coal Co. dagirdusi apie tai uždare savo abejas kasyklas Louisville, per ką 300 darbininkų neteko darbo. Tiki, kad ir kitos kasyklos tą patį padarys negu iszpildys darbininkų reikalavimus. Tarpe darbininkų yra neuzsigandėdintis isz to straike, nes daugelis to nenorėjo.

— *Homestead, Pa.* Czionai visur kalbama dabar tiktai apie numazinimą algų liejinyčiose gelzies, prigulinczių Carnegie; darbininkai sutinką ant mažo numazinimo algų, bet nesutinka ant užmanymo liejinyčių savininkų. Isz to gali iszkilti straikas Homestead'e. Tose liejinyčiose dirba į 3,500 darbininkų.

— *Fall River, Mass.* Isz prieszasties numazinimo algų nū naujų metų medvilnės verpinyčiose Shove ir King Philip visi darbininkai sustraikavo.

— *Lewiston, Me.* Vietinėse medvilnės verpinyčiose jų savininkai apgarsino savo darbininkams, kad numazins algas visiems ant 10% nu 17-tos dienos Sausio. Girdima, kad visose verpinyčiose, valstijai Maine, taps numazintos darbininkams algos. Verpinyčiose visose valstijai dirba į 20, 000 darbininkų. Lewiston'e ir Aubin, kad tikt neiszkils straikas; tūse dviejūse miesteliūse dirba 600 darbininkų, kurie per sumažinimą algos nustoja per mėnesį \$18,000.

— *Readville, Mass.* Kitur visur numazino ir dar vis mažina algas medvilnės verpinyčiose, o czionai pakėlė ant 20%. Be išėmimo visos verpinyčios czionai priguli prie darbininkiskų organizacijų dėkko ir algas padidino.

— Vietinėse valstijose dirba šaką gelžkelio Richmond & Roanoke, prie kurios yra 300 darbininkų, kurie gauna \$100 ant dienos, 12 iš jų yra apmokama nu \$2,50 iki \$7,00 ant dienos. Pirmieji yra paprastai darbininkai ir turi sunkiai dirbti už tąją mažą užmokestį, kada jų bosai tiktai jį prižiūrėdami ima dvilinkai ir net septyneriopai.

Isz Amerikos.

\$1000 už sugavimą galvažudžio.

New York'o gubernatorius Black apgarsino, kad \$1000 gaus tas, kurį sugaus galvažudį Wallase Christian. Tasai galvažudis nužudė du žmones Sullivan'o pavieta 27 Rugsejį 1897 metųse.

Netikros

szimtdolerinės.

Philadelphijai vienoje bankoje atrado netikrą 100 dolerinę. Praėjusioje 14 dienų šezšias tokias atrado. Toksai atradimas sukėlė didelį subruzdimą tarpe kasierių ir kitų urėdninkų bankose. Da-

bar visi krato savo bankas įjieszko netikrųjų szimtinių. Urėdiszkas kasierius isz Washingtono apgarsino, kad dėlei pasirodymo netikrų szimtinių, surinks ir isznaikins visas szimtines isz vartojimo. Kas turi szimtinių, tē siunezia į Washingtoną o gaus kitais pinigais už tokias iszmokėti ir szimtinės bus kitokioje formoje padarytos, idant atskirti butu galima nu netikrųjų. — Artoksai permainymas formos szimtinių ką gelbės, tai abejojama, nes nesunku bus tiems meisteriams ir naujaisias pasidaryt. Tokiu szimtinių atrado Chicagoje, St. Louis ir Philadelphiajoi. Jas pazinti gali tiktai su mikroskopu — taip gerai jos padarytos.

Uzpūlė ant trūkio.

Iszeinant trukiui isz Kansas City po pusei septynių, iszoko du plėszikai į expresinį vagoną ir suriszę tenai esantį urėdninką viską iszrubavojo, pasikui sustojus trukiui ant skerskelio nuszoko plėszikai ir pabėgo. Kada trukis apsistojo ant pirmosios stacijos, atrado surisztą urėdninką begulintį ir patyrė apie užpūlimą. Pagal to urėdninko tvirtinimą, plėszikai rado į 200-300 dol. nes negalėjo atidaryti didesės kassos.

Prapūlusį aukšą karvėje atrado.

Mishawaka, Ind., farmerio pati, Elisha Woodford surinkusi \$500 aukso pakavojo skrynioje, kurioje buvo supiltos sielenos (klynės) kelnorėje. Praėjusią vasarą iszvažiavo kur tai Woodford'ienė ant keturių sanvaiczių, o likesi namieje vaikai susimislyjo gerai paszerti karvę, kad dūtų daug pieno. Besemdami sielenas isz skrynios kartu ir piningus įšėmė, sudėtus mažoje skrynuteje visai nepatėmyję, o karvę godžiai viską surijo ką vaikai jei buvo suteikę. Keles sanvaites vėliaus Woodford'ienė nuejo

paziūrėti piningų, bet nerado kur buvo padėjusi, ir vaikų klausinėjimai nei kokios pasekmės neatneszė. Piningus laikė už prapūlusius. Praėjusią sanvaite apsirgo karvė ir Woodford'ai apgailavo jos nusibaigimą. Vienas gyvūlių daktaras isz zingeidumo, nu ko karvė nugaiszo, pasiryzo į skrostiti. Perpjovę pilvą atrado visus \$500, kurie buvo prazuvę isz sielenų skrynios.

Susimuszė laivas.

Buvo iszplaukęs laivas „Gerona“ isz Portland, Maine į Londoną Anglijoi su tavorais ir 400 arklių ir laike audros susimuszė prie salos Seal. Juri ninkai susėdę į laivus iszsigelbėjo. Laivas galėjo paimti 2025 tonas.

Apgynimui Vatelndo.

Vokietys Carl Fahnley, budamas 14 metų atvažiavo į Amerką pas savo dėdę į Indianapolis, Ind. Dabar sukakęs 20 metų, gavo nu savo motinos, isz Vokietijos, laiszką, kuriame motina įiszaukia namon dėl atitarnavimo kariumenėje, dėl ko ji, jei jisai nesugrįž, turėsenti užmokėti po 500 markių už kozną metą baudos, ir taps iszsiųsti policijantai į pargabenti į Vokietiją. Fahnley nuejo į sudą dėl iszsiėmimo ukėsiszkų popierų bet tokių negavo dėl nepilnumo metų. Sudzia jam paaiszkino, kad Vokietijos cecorius galis į su prievarta parsigabenti atgal į Vaterlandą (isz tark-faterlandą). Jaunasis Fahnley atsisakė nu apgyrimo vaterlando ir visą tą reikalą padūšęs prezidentui McKinley. Jo dėdė už jį labai užstoja, kurisai yra labai turtingu pirkliau ir bankierium.

Baisinelaimė.

Londono, Ontario, Kanadoi 3-czią dieną Sausio buvo rinkimai ir į rotuszės salę susirinko į 2500 žmonių. Tokią sunkybę neiszlaike salės grindys

ir įluzo, kur supūlė daugelis žmonių į apatinę salę ir permuszė tosios griadis supūlė į kelnorę, ant kurių paskui dar pūlė balkiai, lentos, stalai, dėdės ir gelezinė sunki kasa, kuri paslėgė po savimi 4 žmones. Viso uždusind 31 ypatą o 100 suzeistų. Du vaikai isz netyczių iszsigelbėjo užszokdami ant žmonių ir jų galvomis prisigriebė prie durų.

Dvasės galybė.

Į Chicagą atkeliavo kokiaten 19 metų mergina, vadina ma Elfa; isz Mount Clemens, Mich., kuri pagavime dvasės pasakoja daug slapybių ir gauna daugelį užpraszymų, kad pasakytu kur randasi prapūlusieji tėvai, vyrai ir mylimieji iki smulkių gyvūlelių, kaip ir kur yra užslėptieji turtai nu akių žmonių, kuriūs reikia tiktai paimti. Su ja draugia visur keliauja kaip mokintojas jos, ipnotistas Rayon, kursai pritaiso į prietargo ir tokiam su ja kalba ir klausinėja apie paslaptis ir ateitę. — Ozia bus panaszi mergina į aną, kuri Paryziuje lėmė ateitę kaip ir paslaptis.

Taip gi atvyko jaunas 18 metų mormoniszkas ipnotistas isz Salt Lake City, Utah į Chicagą pas Hasting Clowson dėl parodymo savo galybės, kur jis galis užipnotizūti žmogų mylę atstu esantį.

Degtinė

priezastis myrio.

Chicago'je numirė 5 metų vaikas pirmu kartu paragavęs degtinės. Pas to vaiko tėvus buvo ant burdo vienas be vietos virėjas negras, kuris tą vaiką labai mylėjo. Per naują metą tasai virėjas davė tam vaikui isz ryto gerti degtinės, kuris apsigėres pradėjo puldinėti ant žemės ir nustojo valdymo kuno ir jausmo ir tokiam pasilaikyme buvo per 50 valandų, kol neiszleido dvasę. Gydytojų visos rodos likosi dovanai ir nieko negalėjo pa-

gelbėti. Policija areštavo ją negrą už davimą tam vaikui degtinės ir statys prieš „grand jury“ už nužudymą.

Aukso plotai.

Isz San Antonio, Texas, praneša apie turtingą atradimą aukso gyslos pavieta Uvalde, kur tonas žemės iszdūda \$1200. Toji gysla paviršiuje yra tik tai 4 colių stora, ir pasididina 6 pėdų gilume iki 9 colių. Sžitas aukso atradimas sukėlė didelį godumą greitai pralobti kaip tarp aplinkui gyvenančių, taip ir isz toliaus.

Nusidėjėlių pirklystė.

West Palm Beach, Fla., yra prasikaltėlių arba statei vergų pirklystė. Viso jų yra 410, tarp kurių randasi 41 moteriszkė. Tie visi yra sugražinti atgal į kalinį ir pardūdami antru kartu reikalaujantiems, nes pirmieji jų ponai apdirbę savo darbus jų nereikalauja. Jie yra surishti su virvėmis o stipresni su retėžiais dviejose eilėse, kuriūs daboja 50 sargų su winchesterinėms sžaudyklėms. Perkantieji turi pilną tiesą apsieiti su tokiais pagal norą ir už jų nukankinimą neturi jokio atsakymo bile tokio nepaleidžia pabėgti. Graži krikščioniszka meilė pabaigoje 19-to szimtmečio ir laisva nepriegulminga szalis Suv. Valstijų.

Klekwėnas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai efektingiausias gydy. los szio amžiaus iszradimas, turi gardų smova, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilvą ir cisytyja visą sistemą, praszalina peraszaliną, gydo galvos skaudėjimą, drągy ir užkietėjimą vidurių. Pirk dozijntą C. O. C. szlaidien, 10, 25, 50 centų. Randasi visose aptiekose ir iszgydymą gvarantija.

Naikintojams tikybos

„Garsas L. A.“ numeryje 52 arba p. Katalikas pusėtinau nuhara valnamanius už neapkenimą bažnyčių, ir sako: kad „mus valnamaniai isz vien dirbame su maskoliais. Lietuvoje maskoliai naikina katalikiszkas bažnyčias, o valnamaniai czion Amerikoje“. Visai ne-

užstoju už kaltenybes keno ten nebuk, bet aiskiai regima, kad p. Katalikas vienus bara o kitus, tokius paczius naikintojus katalikystės, visai palieka užpakalyje tarytum nieko nekaltus jos naikinime. Žinant gi, kad yra ir kuningų tokių pat naikintojų ir neapkenimų katalikystės, užteks nebarti visai p. Kataliką, bet tikt paklausti, kodėl barant valnamanius, paliko nekaltais kun. Mažeikus Renaskius, Jaugėlus, Jastrėbskius, Voiczinskius ir kitus?

Ar gi nekaltė anos 11-koš ar 16-koš kuningų kurie buvo priezasczia isztrėmimo į Odessą vyskupo Simono? Ar ne Žilinskas pralotas Vilniaus, pirmas užtempė maskoliszkas striunas ant katalikiszko Lietuvoje tikejimo ir mokyklų? Ar gi ne kardinolas Kppas, vyskupas Vroclavinis, isz seniaus kliosztorinę katalikų bažnyčią padavė dabar Poznaniuje vokiečiams? apie ką ir jenaroliszkas vikarijuszas tikrino, kad vyskupas yra daug prielankesnis germanizacijai, nei gu katalikams lenkiszka. Isz visko matome, kaltenybių apielinkėse visokių žmonių, bet apie vienus užtylėti, o kitus barti, tai nepasirodo p. „Kataliko“, aiskus gvildenimas. Jeigu randame kaltenybę valnamanių, tai vertėtų neužmiršti nei tų, kurie malonėdami nū rando Maskolijos ar Vokietijos augsztų džiakonystų pralotystų, auksinių krestų ir didesnių algų, drysta, nesigėdi iszdūti maskoliams tikrus draugus savo ir persergėtojus kaip kad kun. Voiczinskis ir kiti padarė. Czion vėla randu už nepapiktinantį dalyką pranešti apie gerą kuningą Stasį Petraviczių kaipo garsų sergėtoją tikybes ir nū sumaskolėjimo dar neseniai mirusį Tarnavė-Galicijoi. Tas tai tikras ir tautiszkas žmogus prieš dvidešimtį me-

tų Vilniuje, rasztą palieptį vyriausybes dvasiszkos maskoliiūti maldas bažnyčioje, užsineszės ant sakyklos akise visų žmonių sudegino, už ką tapo ant neaprobežiūto laiko iszsiųstas giluman sziaurės Maskolijos. Kuningas Stasis Petraviczius prabuvęs ten nemaž metų kaipo isztremptas isz tėvynės, bet gavęs daleidimą nū maskoliszkos valdzios iszsidanginti užrubežėn, persikėlė nabagas į Galiciją, ir ten svetimos szalies smiltimis, užbėrė mus geram kuningui amžinai užmiguses akis. Tai gi, apie tą gerą kuningą ir kittaucziai labai gūdojamai apraszo. Mat, jam kaip nū dvasiszkos Žilinskinės pralotiszkos vyriausybes buvo paliepta katalikystės rėmus silpninti, bet ansai kad ir sū baimė, to nedarė palieptimą sudegindams.

Ten, tėvynėje, mus prascziokėliai ar gi jie yra mokintojais katalikystės? o paziurėk bro-lau katalike, kas darosi!?

Blogus, vienpusiszkus ir ne-utopijiszkus geidavimus, negalime girti, bet gi ką barant vis gi reikėtų apszivelgti, raszant straipsnelį kokiam nors laikraszcziai, neperszokti rubezių tiesos, kurioji mums kaip žiburiu į akis duria.

Tai gi malonus „Katalike“, jeigu pabarei valnamanius už naikinimą katalikystės, vertėjo nepamirshti ir Lietuvos sątrapų, kurie ten daugiaus vortinklių užtiesia kaip valnamaniai; o jeib valnamaniai prasikalto, tai da labiaus negali iszteisintais buti, ir tie, kurie kaip sakiau už auksinius krestus, už titulus ir pinigus, paradūda taip katalikystę kaip ir tautystę nukaldami geriems retėzius ir kalėjimus.

Nenorėdams plėtoti savo pieszinį placzią, randu reikalą, kad mūsų laikraszcziai, nors kartą siaurintų placzius ir ilgus metmenis barnių, nes kada savieji peszasi ar barasi, tad svetimi kiszenius

vaidijancziusi krausto ir nūgina. Atsikartodami tankus ir ilgi barniai, užbėga mums darbmetės veikmei kelią, silpnina tais paczius nedrutas pajiegas, iszplėsžia maloningiausius geros žmonių valios geidavimus, įpainioja kaip museles į vortinklius; ir kas isz mus visų pasiliks, kada besikepurnėdami vien tikt barniūse, nustosime pajiegy paskutinių, ir grazių norų taip tautystėje, kaipo ir iszsitobulinime gyvenimo.

Isztiesų rascziau sav už praszengimą, kad czion prikasziozcziau kuriam nors laikraszcziai, jog tas ar kitas yra kalcziausi, tas tegul gi pasilieki sanziniose; bet gi nemislyju, kad daugel kas isz mus dziaugiasi barniais. Barniai, yra tai spaliai ant nugaros, ir niekad nedūda ramybės!

Mes geidziame ko kito, nes saulutė praszvito.

Pazystamas Trupinėlio.

Tikras dailtas dėl tavęs.

Užtikrinimas, kur nieko nepražudys. Galvos skaudėjimas, liezvio, niežai ir tukstancziai kitokių ligų, kaip tai užsilakimas vidurių, suziungimas kepenų gali buti iszgydytoms, imant CASCARETS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujina. Parsidūda kožnol aptiekol: jei nepagdyta, pinigų gražinama. C. C. C. pabandyk dėzute szlaidien, nes yra teisingai, 10c., 25c. ir 50c. Pabandykas dėl zintos dovanai.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Philadelphia, Pa. Pas mus

ant Richmond'o pirmiaus jeigu kas nemožejo lenkiszka, tai tokiam lietuviszka nebuvo su kūmi pasikalbėti, nes visi vadinosi „bajorai“, bet kaip gūd. kun. Žilinskas paaiszkiuo per seimą savo prakalboj, kad lenkai yra suvis svetima tauta ir nereikia mums su anais draugauti, nes anie dėl mūsų daugiaus blogo daro negu gero. Dabar kaip nuėjau ant Richmondo, tai visi jau moka gražiai lietuviszka ir nebegirdėti lietuviszkūse susiejimūse lenkiszka kalbant. Mą tikosi su vienu pažinstamu susieiti, jis mą pasirodė didei linksmas, asz paklausiau jo, isz ko anas taip linksminas, jis mą atsakė: labai gerai mą sekasi, ne taip

kaip pirma, pakol neiszmanėlis buvau. Asz užklausiau kokiam dalyke buvo neiszmanėliu, jis mą atsakė: „Kitados, kada nuėjęs prie pabrinko prašiau darbo, tūjaus klausdavo kas per „landsmanas“ esu, asz sakydavau kad polenderis, tai sakė neturim tau darbo, o kad ir dūdavo darbą, tai niekam netikusį. Po apvaikszczojimo Seimo Philadelphiai atsikėęs ankstirytą iszėjau jieszkoti darbo, atėjau prie pirmo pabrinko ir paklausiau ar negalėciau cionai darbą gauti. Bosas paklausė tūjaus kas per landsmanas esu, asz pasisakiau, kad lietuvys, tada jis pasakė kad turi dėl manės darbą ir galiu pradėti dirbti, taip ir buvo. Iszdirbau porą sanvaiczių taip, vieną kartą bedirbant uždedmą ant peczių ranką kas zin kas, asz atsisukęs pamacziautą patį bosą kuris mane priėmė į darbą ir klausia manės „ar turiu daugiau pažinstamų savo landsmanų?“ Asz atsakiau, kad turiu, „tai atsivesk rytoj — jis mą sako — tikt ne atvesk polenderių“. Mą net szaltis per kaulus perėjo „dėlko ne polenderius?“ paklausiau jo. Jis mą atsakė: „Dėlto, kad mūsų pabrūke yra geras darbas ir mes gerai už mokame, dėlto mes priimam tiktai gerus žmones tikt ne pakokus“. Matot broliai kad mus amerikoniai už geresnius skaito negu lenkus.

S. Masickis.

Scranton, Pa. Visados pas mus greicziaus iszgirsi pikto negu gero. Taip ir dabar naujų metų naktyje, ant priemiesczio Penn, linksminos mus broliai per dieną ir naktį, linksminos ne doriszka linksmybė, ne pasikalbėdami apie sziaūdieninį darbininko (o ipacz mus lietuvių) sunkų padėjimą arba pasiskaitydami knygas ir laikraszczius, bet praleisdami savo kruvinai uždirbtą centą,

t. y. gerė per visą naktį tą raudgalą alų ir kada prisipylė malkales, tūm taip žmogui kenkencziui alkoholiu, pradėjo pesztis susidauždami vieni kitiem galvas akmenais, ir susipjaustydami peczius ir szonus peileis. Bet to negana: savininkas namo davė žinę policijai, kuri atėjus suėmė visus iki vienam, apie 15 vyrų, kurie užsimokėjo kiekvienas po \$2,00 o du broliai po \$10. Ir taip tai mus broliai praleido naujus metus, užsipylė akis, apsitemdinę protą susidraskė drapanas, susiskaldė galvas, susipjaustė peileis ir dar užsimokėjo skvajeriams.

Didei keistai iszrodo, jog tuli cizonai gyvena jau po 15 metų net, bet kad nors kiek butų apsiszvietę arba skaitytų laikrasztį, tai nei mislies nėra. Pirmiaus, kol geriaus dar dirbo, nekurie buvo sutaupoję kelis dol. iszteklius, bet pasileidę į girtūklystę, pesztynes ir provas viską praleido neužsimokėdami gaspadinėms bei szporninkams už paimtus daiktus. Kiek jie vienu kartu prageria ir susimuszę užmoka skvajeriumi, tai galėtu visus laikraszczius parsikyti, bet kur tau. Didziausis ir reikalingiausias daiktas yra, atkreipti akį ant tos prazuvingos versmės, kuri mūsų protą ir pajiegas taip naikina. Jei nesiras pagelbos priesz girtūklystę per uždeji mą draugystės blaivystės ir įrengimą skaitymų bei kitokių pasilinksminimų kurie nuprattintu girtūkliuti, prazusime ir tapsime iszjūkimu bei paniekinimu žmonių.

Antrą dieną Sausio buvo parapijos mitingas, ant kurio buvo norėta paskirti dūdorių isz kelių viena, bet parapijonai negalėdami susitarti paliko ant toliaus, nes vieni norėjo viena, antri antrą o treti treti. Daugumas nori A. Kamaiczio.

Vargelis.

Union City, Conn. Matydamos isz „Vienybės“ num. 52-97, jogiai Union City'ies ir Naugatuck'o lietuviai nusprendė paimti sau salę dėl yvairių susirinkimų ir kitokių reikalų. Tai gi czia trumpais žcdziais praneszu „Vienybės“ skaitytojams apie naudą arba veikalus mūsų tautiecių su tai sale: — Salė tapo paimta priesz pat Kalėdas praėjusių — 97 m. Geros valios tautieciai stengėsi kiek galint papūszi ją ant szventės Kalėdų, idant galima butų linksmi praleist szventes joje. Ant papūsziemo salės, keli tautieciai pasiszventė su darbu, kiti gi su papūsziemo du paveikslu Lietuvos didžiū kuningaicszcziū Vytauto ir Gedemino.

Grūd. 25 d. t. y. pirmą dieną Kalėdų, popietų buvo pirmas susirinkimas dėl pasilinksminimo, pasiszokimo ir t. t. Ant ryt, 26 d. popietų buvo susirinkimas vėl kaipo dėl pasilinksminimo draug su vilezia ir ką tautiszko nuveikti. Po 3 cziai valandai buvo pradėtas „Susivienyjimo“ kūpos mitingas (į salę buvo visi leisti be skirtumų). Pirmsėdis p. I. J. Grieszius atidarė susirinkimą paaiszkindams apie jo reikalą ir perskaitė isz „Tėvynės“ 11 num. dvylikto seimo protokolą ir apie seimą. Toliaus vėl aiszokino apie „Susivienyjimą“, ir dėl geresnio supratimo apie tai, skaitė su tūlais paaiszkinimais isz „Tėvynės“ num. 10 rasztą p. Inteligento apie „Sus.“ po vardu: „Vardan teisybės“, „Pas mus ir kitur“. Po to perskaitymo, po trumpų kalbų p. J. Pruselaitis skaitė kalbą p. J. Kazakevycziaus isz „Vienybės“, laikytą ant 12-to „Sus.“ seimo. Paskui buvo laikytos trumpos

kalbos, po kalbų mokestis ir priraszymas naujų sąnarių. Po „Sus.“ kūpos mitingui tapo viskas pertraukta ir žmonės linksminos...

Po septintai valandai vakare tapo atidarytas mitingas „P. Armino draugystės“, kuris labai rimtai ir taip sakant vyriszka atsibuvo (ant kurio keli tautieciai ir isz Waterburio pribuvo). Priesz atidarymą mitingo p. I. J. Grieszius prakalbėjo į susirinkusius paaiszkindams apie susirinkimą ir praszydams visų užsilaikyt gražiai kad galima butų mitingą atlikt žmoniszka. Pirmsėdis p. J. Jankauckas mitingą atidarė ir paaiszokino apie dr. mierius. Dėl geresnio supratimo draugystės mierio bei uždėtės, buvo skaitytas pirmas protokolas. Po protokolui pagal visūmenės norą p. J. Pruselaitis skaitė isz „Vie.“ kalbą p. I. J. Griesziaus laikytą ant tos pat dr. susirinkimo Waterburyje. Paskui buvo laikomos trumpos kalbos ir jų kritikos. P. I. J. Gr. užsiėmė daugiause kaipo gvildinimu įvairių kalbų. Toliaus p. I. J. Gr. papraszė, p. V. Pasiacko (atvykusio isz Wallingford'o, Conn. į Union City ant szventės Kalėdų) kad iszreiksztų nors savo nūmonę apie esanczius ant salės ir jų kalbas. P. V. Pasiackas izreiszkė, savo linksmumą matydams mūsų tautiecius apie tautos reikalus kalbanczius pagal savo iszgalę. Toliaus sakė: „10 metų atgal, lietuviai daug žemiaus stovėjo negu sziaūdien, ir cizonais nebuvo nė mislies kad reikia salės dėl įvairių susirinkimų, pasikalbėjimų ir t. t. Vokieciai tūmet laike szia salę ir gal tokias kalbas apie savo reikalus kalbėjo kaip kad mes sziaūdien, laikrasztį gal paskaitė į susirinkusius ir jau sziaūdien, žiurėkime, kokią jie savo salę turi. Taip ir mes dar už 10 metų gal turėsimė savą salę

kaip kad šiandien vokiečiai, o jie tada augsčiaus bus pakilę. Toliaus nurodė kad lietuviai taip pat gi turi galvas ir protą, kuris tikt reikalauja izslavinimo, ir lietuviai taip pat gi gali pastoti, ir pastos savame laike lygiais su visais apszviestais žmonėmis.

Toliaus, po antram protokolui kada buvo atidaryta men. mokestis ir naujų draugų prirasymas, tad vėl stojęs V. Pasiackas aiszkino, kad į šią draugystę prigulintys nieko negali gauti, tikt vis turi dūt, dūt ir dūt, o nauda iz to eina kaipo dėl dūdanczių taip lygiai ir dėl visos liet. visūmės, zodziu sakant, dėl visos Lietuvos. Ant galo p. V. Pasiackas ir prisirasė prie virszminėtos draugystės, iz ko visi gana pasidžiaugė ir jis užsimokėjo už keletą mėnesių iz virszsaus, už ką p. J. Sadlauckas visų varde p. V. P. iszta-rė szirdingą, aczių! — Toliaus po trumpų kalbų mitingas tapo užbaigtas su nutarimu at-einantį susirinkimą laikyt 30 d. Sausio 1898 m. Waterburyje.

Taip tai dar po trumpam pasilinksminimui, ir pasizokimui Union City'ės ir Nau-gatuck'o lietuviai užbaigė Ka-lėdas...

Toliaus, t. y. 29 d. Grūd.-97 vel vakare buvo susirin-kimas mus tautiecių, taip sa-kant dėl pasilinksminimo, ant kurio vėl musų tulas tautietis laike trumpą prakalbą szį-tą dėl augsztesnio susipratimo paaiszkinanczią (bet gailu, kad mažai kas tokias kalbas su-pranta).

Per Naują Metą vel buvo didis susirinkimas dėl pasi-linksminimo (ant szio susirin-kimo užsiėmė ypatiszku kvie-timu mus tautiecių p. T. Rat-kevyczius). Susirinkusieje linksinosi, szoko; savi tautie-cziai griežė ant smukų, prie-tam buvo padainėtos kelios tautiszkos dainelės. Tulas

tautietis norėdams pasirodyt kaipo dainius, uždainavo visai netikusę dainą, iz kurios ne viens iz susirinkusių pasi-bjaurejo, ką matydams dai-nius, prizadėjo daugiaus su to-kiom dainom nepasirodyti. Ant rytojaus t. y. nedėlioje popietų, taip gi buvo susirin-kimas dėl pasilinksminimo, ant kurio tarp kitko tapo už-vestas lietuviszka mokinamas szokis, taip vadinamas kadri-lius.

Ant toliaus tikimės gal pa-siseks ir ką naudingesnio-tvir-tesnio pradėti.

Oszkabalis.

Reikalai

„Tėvynės Mylėtojų draug.“

Prisiartinus sziems naujiems 1898 metams, pirmutinis mu-sų reikalas yra atsiveizėti į prabėgusius darbus pereitų se-nų metų, ką mes naudingo nuveikėme dėl tėvynės labo. Pereitūse metųse daugelį mu-sų draugystę žadėjo suteikti paszalpos savo tėvynei izleis-đama įvairaus turinio tėvynisz-kas knygas, bet per įvairias kliutis, per neparangumą spaudėjo, vos ne vos įstengė-me tiktai vieną veikalėlį iz-leisti; tai gi su sziais naujais metais privalome rupintis, idant musų prizadėjimai butų gausesnį Lietuvai. Pradėdami szifs naujus metus, kiekvienas geras lietuvis privalo statyti ant pirmos vietos reikalą tė-vynės Lietuvos, privalome ru-pintis daugiaus už viską apie nepakeliamus vargus savo mo-tinos ir pagerinimą jos buvio, kurį mes galėtume atlikti vien-tiktai per apszvietimą. Tai gi czion laikau už priderystę primyti visiems szelpėjams tė-vynės, idant teiktusi prisidėti kiekvienas nors su meaku sza-peliu, 60 ct. ant metų ir paau-kauti ant tėvynės aukuro dėl izleidimo naudingų tėvy-niszku raszų, o kada musų draugystė bus stipresnė mede-

giskai, tada ir savo darbą ga-lės atsakancziaus atlikti. Tai-pos gi draugystės sanarių yra priderystė apkalbėti apie vir-szininkus ant ateinanczių -98 metų, ir padūti savo nūmonę per „Vienybę“ draugystės or-ganą. J. Kazakeviczia.

Prezidentas „T. M. D.“

— Philadelphia, Pa. 15 d.

Grūdžio 1897 m. buvo susirin-kimas kūpos „Tėvynės Myle-tojų Draugystės“ Visiems bu-vo paaiszskinti „T. M. D.“ įsta-tai, kuriūs vienbalsiai priėmė už gerus, ir nutarė nū naujų metų naujoji kūpa pradėti dėl tėvynės labo darbūtis.

Prisirasę sanariai ant 1898 m. ir užsimokėjo pagal savo izszgalę, vieni ant visų metų o kiti mėnesines taip:

- S. Masickis 60c.
- K. Unika 60
- St. Bajorunas 60
- B. Liunas 60
- A. Joudis 60
- J. Utkauskas 60
- T. Adomunas 30
- S. Butkus 30
- J. Tamulis 25
- J. Pautienius 15
- B. Sonis 15
- J. Butkus 10
- A. Paulauskis 15
- J. Liunas 15
- T. Doczkus 15

Paaukavo:

- Ona Masickienė 1,00
- Viktoria Utkauska 25
- August Teikman 10
- John Stepon 10
- V. Matedelis 10

Viso labu \$6,85

Nutarimai kūpos tokie: kad „T. M. D.“ neturi užsiimti posmertinėms delto, kad užsi-ındama posmertinėms neturė-tu laiko dėl tėvynės labo dar-būtis.

Kad knygos ir kiti reikalai „T. M. D.“ butų siuncziami ant kūpos virszininko vardo.

S. Masickis
217 Green str.
Philadelphia, Pa.

Ateivystė in Suvien. Valstijas.

Pagal skaitlius, kiek atėjo ateivių į Suvienytas Valstijas paskutiniūse metųse, pasirodo, kad didei sumažėjo ateivystė. Nū 1892 metų pradėdant, kas metas mažinosi ateivystė. 1892 metųse atvyko ateivių iz Eu-ropos 579,773 (kaip ir 1883) ir sekancziūse metųse, 1893, sumažėjo ant 140,000, o sekan-tiejie keturi metai rodo vis mažesnę ateivystę taip:

1894.....	285,631
1895.....	258,536
1896.....	343,267
1897.....	230,832

Daugelis iszeivių iz Eupo-pos, užstojus apsunknimams atvykti į Suv. Valstijas, pasi-kreipė į Braziliją ir Argenti-ną, pietinėje Amerikoje, kur jie užsiėmė uke ir gyvūlių au-ginimu ir šiandien konkurūja su Suvienytoms Valstijoms.

Pagal statistiką praėjusių metų atkeliavo iz Europos iz kiek vienos vieszpatystės tiek:

Tautos	Viso atkeliavo	Kontraktisz kų darbinikų	Sugražino atgal
Austrija Cze-kija, Galicija			
Bukovina irtt.	18,006	92	267
Vengrija....	15,025	7	64
Belgija.....	760	2	10
Danija.....	2,085	—	5
Prancuzija...	2,107	1	18
Vokietija....	22,533	18	231
Graikija....	571	8	11
Italija.....	59,431	137	577
Niderlardija..	890	8	19
Norvegija...	5,842	—	7
Portugalija..	1,874	—	10
Rumunija..	791	—	19
Maskolija...	22,750	30	196
Finlandija...	3,066	—	8
Lenkija.....	4,165	—	1
Ispanija....	448	—	1
Szvedija....	13,162	2	21
Szveicarija...	1,566	1	12
Turkija....	152	1	2
Anglija....	9,974	12	153
Airija.....	28,421	5	124
Szkotija....	1,883	—	9
Valija....	870	—	2
Visokių....	25	—	1
Labu Europa..	216,391	324	1,759

Nemokanczių skaityti bei raszyti buvo tiek:

Tautos	Atkeliavo	negalėjo raszyti	nei skaityti nei raszyti	Visai nemokintų
Austrija, Czekija, Galicija,				
Bukovina ir tt.	18,006	44	3,692	3,736
Vengrija...	15,025	38	4,034	4,072
Belgija....	760	1	93	94
Danija....	2,085	1	8	9
Prancuzija..	2,107	1	78	79
Vokietija...	22,533	18	311	329
Graikija..	571	—	67	67
Italija..	59,431	527	23,781	24,308
Niderlandija	899	2	14	16
Norvegija	5,842	16	51	67
Portugalija	1,874	55	745	800
Rumunija..	791	—	100	109
Maskolija..	22,750	126	4,574	4600
Finlandija	3,066	58	156	214
Lenkija...	4,165	63	1,260	1,323
Ispanija..	448	2	28	30
Szvedija...	13,102	37	67	104
Szveicarija..	1,566	1	14	15
Turkija.....	152	—	8	8
Anglija....	9,974	69	181	350
Airija....	28,421	76	1,648	1,724
Szkotija....	1,883	10	30	40
Valija....	850	2	59	56
Visokių...	25	—	2	2

Labu 216,397. 1,147. 41,007. 42,154.

Col. Stump, buvęs vyriausis ateivystės komisorius, sako: kad pakylimas moksle europėjiszkų sodiečių skaityme ir raszyne, toli pralenkia gyventojus mūsų šalies, ir nūszimtis nemokintų europiečių paskutiniūse metų yra žymiai sumažėjęs prieš pirmesnius laikus; priegtam, szitieje ateiviai priguli prie vargingiausios lūmos, bet moksle yra kitus visus pralenkę, dėlto nėra visai reikalo sunkinti ateivius su reikalavimu mokėjimo skaityti ir raszyti, ir dabartinei įstatymai dėl ateivių yra gana pakaktini.

Du milijonu ant metu

Kadangi žmonės čia, pabando ir vėl perka, tai patikrina, kad jie yra užanėdinti. Žmonės Sąjonytose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC mažiausia du milijonai prieš naujus metus. Tai reiškia, kad CASCARETS yra labai gera gydykla dėl czastyjimo žmogaus kraują ir sąregulavojimo vidurių. Visose aptiekose 10c., 25c. ir 50c. už dėžutę, nes tai gwarantuojama.

„Kardui“

Jeigu veidas „Kardo“ re-dakcijos apsiniaukė rustybe

už mano straipsnį raszytą „Vienybeje“ kas link tvėrimo naujo „Susivienyimo“, tai asz mažiausio piktumo už tai neturiu, o kad misli savo iszreiszkiau, kas gal atsitikti sutverent kitą „Susivienyimą“ skaitytojams „Vienybės“, tai man rodosi, kad nei „Karda“ nei užmanytojus naujos įrėdės niekūmi neužgavau ir kelio neužstojau. Ko gi „Kardui“ užsiliepsnoti? Jeigu kuriūs iszbraukė kada isz „Susivienyimo“, ar tai per klaidą ar isz kitos priezasties, tai vienok ne „Karda“, nes da tada „Kardas“ buvo neginęs, ir delto dalyko gali gūstis nukriaustieje, o ne „Kardas“. Jeib keno klaidas ar gerus darbus, lygiai kuningų, valnamanių ar katalikų, galima iszrastj, ir kada gi asz jeib esu klaidus, tad nėra už ką pykti. „Kardas“ kad gi neklaidingas kaip Romas, tai ant laimės tikt jis vienas toks esti laimingas...

Nevisada galima įtikti kuningams, o ir paciam „Kardui“, tai ką gi galime daryti? Asz kiek gavau nū kuningų už augštai pakilėjimą, tai tiek veliju laimėti „Kardui“ už tiesų jo pamylėjimą.

Tautiečiams kad niekas negali užginti tvert naują „Susivienyimą“ tai menkiausias protas tą žino; bet koki tautai labą tas gal atneszti, tai vargas ir „Kardui“ ispėti. Asz nū savo pusės, vis-gi menu, kad reiks da daugiau kepurnėtis po vortinklius paprastųjų barnių, ir sū tūmi tai visgelbėsime tėvynę ir savo tautą. Ant galo dūsis matyti visi tie mus iszgelbėjimai.

Pirmutiniu ir paskutiniu kartu, turiu susidurimą su „Kardo“ aszmenimis, tai gi maloningai perprasau...

Pažystamas Trupinėlio.

Pamėgyk dėžutę CASCARETS už 10c., geriausia sutalytoja plauczių ir vliūų vidurių.

Naikinimas limpancziu ligu.

Dezinfekcija vadinasi naikinimas visokių užsikrėtimų, per kuriūs iszsiplatina limpancziu ligos. Yra tai iszradimas ne naujausių laikų, nes supratimas užsikrecziamų ligų yra taip senas, kaip žmonijos istorija, ir kova su užsikrėtimais siekia seniausius laikus. Dėvedas įstatų žydams pasiremdamas ant mokslo, kurį gavo nū egiptiszkių kuningų, parodė visokius budus, tinkanczius sunaikinimui pasirodanczių užsikrėtimų ir daugelį kitokių rodų higieniszkių, atsakanczių sanlygoms gyvenimo žydų karstose pustynėse Arabijos. Parnaszius budus apsisaugojimo sutinkame vėliaus įstatymdavytėje Graikų ir Romėnų. Vyriausiu budu naikinimo užsikrėtimų pas paskutinius buvo sudeginimas likusių daiktų nū ligonių, numirusių nū užsikrecziamų ligų, vėliaus net deginimas lavonų, aprukinimas garu degaczios sieros žmonių, kurie dabojo ligonius ir gyvenimus, kuriūse gyveno ligoniai arba baigė savo dienas. Pas Romėnus, priešai duris namo, kuriame gulėjo lavonas, buvo indas su vandeniu, kuriame kiekvienas turejo apsimazgoti prieš įėjimą į namą, o po palaidojimo visi giminės mirusio turėjo ypatiszkai apsiczistyti iszsiurukinant siera ir iszsimaudant.

Ir szįdien naikinamas mirusio likusių daiktų, ypacziai, jeigu velionis sirgo užsikrecziama liga, yra laikomas už geriausį budą.

Atidengimas bakterijų, nū kurių paeina liga, atrastas antroja puseje szto szimtmezio, dėvedė prie racionaliszko pasielgimo su dezinfekcija, nes per sitikrinta yra, kad sunaikinimas tų smulkuczių tvarinių (bakterijų) yra tai isznaikinimas užsikrecziamos ligos, be sunaikinimo daiktų, turinczių kar-

tais didele vertybe.

Kaipo geriausiu budu naikinimo bakterijų pasirodė nekurie skystimai, isznaikindami visai jas, ko nepadarė verdantis vandū turintis karščio 100 iki 118 laipsnių Celsiaus. Skystimai kurie naikina bakterijas, yra visokie: mieszenys „Hydrargyrum Chloridum“ imasi gramą ant stūpos vandens, karbolinės rugszties 5% t. y. 50 gramų, ant stūpos vandens; lygiai vitrijolo 5%, muilo, spiruto, terpūtyno ir t. t. Tarp tų visų skystimų pirmąje vietą užima karbolinė rugsztis, nes greicziausiai sunaikina ligos sėklos—bakterijas.

Užsikrecziamomis ligomis yra: rauplės, pažandės, druggys, rožė (szv. Antano ugnis), dyfteria, sziltinė, plautis, jūdiejie raupai, kolera, kruvinoji greitoji, uždegimas smegenų, karbukulas ir dziova.

Koleros užsikrėtimas paeina nū spjaudalų, iszmetų ir szlapumo, rauplės ir taip pat, dyfterijos, plauczio, dziovos nū spjaudalų, rožė ir szkarlatina per plūszėjimą odos.

Kaip reikia užsilaikyti prie dezinfekcijos?

Kaip tiktai bus patėmyta, kad liga yra užsikrecziama ir gali nū serganczio sveiki užsikrėsti, reikia tokius ligonius, jei tiktai iszgalima yra, paguldyti vysai atskyrium, taip, kad tenai negalėtu ateiti sveikieje. Dėl prieziuros ligonio turi būti žmogus, kursai lygiai neturi susieiti su sveikaisiais. Ligonis turi turėti ypatiszkai sau reikalingus daiktus, kurių visai neturi vartoti sveikieje.

Ligonis sergantis užsikrecziama liga turi kasdien praustis su drungnu vandeniu ir ir muilu ir maudytis tankiai, jei gydytojas daleidžia.

Priziurinti ligonius, neturi nieko valgyti, gerti ir rukti tame kambaryje kur ligonis guli, taip lygiai ir kiti, kurie užsiima dezinfekcija tą patį turi daryti, t. y. nevalgyti nei

gerti. Jokių valgių ir gėrymų negalima laikyti sergancio kambariye. Ypatos priveizincijos ligonius arba prie dezinfekcijos esancios, laike darbavimosi, turi turėti tam tikrus rubus, kuriūs iszeinant nū ligonio reikia nusivilkti ir palikti, o rankas nusimazgoti su karboline rugszczia atskiesta, veidą ir galvą gerai ismazgoti su muilūtu vandeniu.

Visus ligonio skalbinius, k. t. marskiniūs ir patalinę, nuvilkus sudėti į atskirą skrynute gerai uzsidaranezia, kurią padūda dezinfektoriui dėl iszrukimo per visą adyną, arba geriausiai sumesti į koki sudyną ir užpilti karboline rugszczia 50 gramų ant stūpos vandens arba ir 5% atskiesta siera ir gyvu sidabru ir taip pasilieka mirkti 48 valandas, o paskui skalbiasi, bet atskirai nū kitų skalbinių. Sziandai iszlovos ir saszlavos isz ligonio kambario bei kiti skarmalai vartoti prie ligonio apczystijimo yra geriausiai sudeginti. Lovą reikia pirmiausiai apmazgoti muilūtu vandeniu, o paskui karboline rugszczia ir menkiausiai ant viso mėnesio praszalinti nū vartojimo pagalvius ir paklodes (materacus), taipogi užklodus (kaldras) reikia laikyti dezinfekcijai 2-3 valandas o paskui gerai iszvedinti. Skrandas, skurinius ir kljūtus (ceratas) daiktus, negalima dėti į dezinfekciją, nes nepakelia drėgno karsczio. Tokius daiktus reikia isztrinti su audimu arba kempine (sponge) pamirkinus karboline rugszczyje, paskui apsukti su szlape paklode ir galan į sausą dar įsukti; po to visko per keletą dienų reikia gerai iszvedinti.

Rubus ir skalbinius tokio ligonio, kursai sirgo pasiutimu, kolera ir rauplėmis, jeigu ne labai yra ko verti, geriausiai tokius sudeginti.

Abelnai kambariye, kuriame guli ligonis, privalo būti

tiktai tokie daiktai, kurie neatbutina yra reikalingi, kiti gi visi, kaip tai, paveikslai, net užkaros ant langų, ant kurių su dulkėmis sugula bakterijos, reikia neatbutinai praszalinti. Laike ligos kambari, kuriame guli ligonis, reikia tankiai vedinti atidarant duris ir langus. Rukinimas actu ir kadūgiais o net ir karboline rugszczia negal ganėtinai iszczystyti orą.

Jeigu ligonis numirtu, ta lavoną reikia numazgoti atskiestoje karboline rugszczyje arba atskiestose klorkalkėse su gyvsidabriu (1:1000) arba įsukti į drobulę suvilgintą virsz minėtuse skystimuse.

Pasibaigus ligai kambari, kuriame gulėjo ligonis, reikia gerai iszczystyti apskutant sienas ir lubas, jeigu yra iszbaltytos, tai vel iszbaltyti su kalkėms atskiestoms 5% karbolines rugszczies ir iszmazgoti grindis, langus ir duris taip gi su karbol.-rugszczia.

Ypatos, kurios tai dirba, kaip virszui minėjome, turi buti apsivilkę į tam tikrus rūbus ir kepures; grindis reikia iszsiurūti szezecziu pavilgant į 5% karbol.-rugszczį kad tosios pribėgtu visi plysiukai ir tēnai užsislėpusius mikrobus isznaikintu.

Visą patalynę reikia suvynioti į paklodę suvilgintą karbol.-rugszczyje ir nuneszti kur yra įtaisas dezinfekcijos.

Rakandai nudažyti, ūangi niai daiktai, paveikslai, taip gi ir skurinei, guminei ir kljūti, apsiszlūsto stipriai sausais skaruliais, o ne dažyti szlūstosi skaruliais sumirkytais karbol.-rugszczyje.

Jeigu kambario sienos būtų tēpliotos arba iszpopierūtos, tada reikia sienas ir lubas su minksztimu szviezios dūnos gerai nuszlūstyti ir nupūlusius trupinius ir visą tą dūną, su kuria sienas ir lubas szlūstė sudeginti.

Po tokio dezinfektiszko isz-

valymo ligonio kambario, reikia atidaryti duris ir langus, ir gerai iszvedinti ir galan dar kartą grūdis iszmazgoti su karsztu vandeniu.

Ypatos, kurios priveizėb ligonius sergancziūs užsikrecziama liga, negali kitų ligonių priveizėti, kol nebus pirtyje iszsimaudę ir jų visi rubai dezinfekcijai iszrukinti. Taip lygiai reikia daryti ir su pasveikusiais ligoniais. Vandeni, kur tokie maudosi reikia iszpilti į tyczia iszkastą dūbę, o maudyklę (lovį) iszmazgoti su karboliszka rugszczia 3% (30 gramų karbol.-rugszczies ant stūpos vandens).

Geriausiu budu dėl dezinfekcijos ir iszmetų ligonio yra tirsztokas atsikiedimas gelezines-sieros vandenyje, prie kurios prisideda dar karboline rugszczis. Tirsztoką skiedimą norint padaryti, reikia tiek pilti gelezines-sieros į vandenį kad maiszant sutirptu. Į paprastą kibirą (viedrą) skiedimo reikia dāpilti kvatierką karbolines rugszczies. Tokį skiedimą reikia pilti ant iszmetų ligonių, ir jeigu regimas yra paojus užsikrėtimo, tai kiekvieną kartą iszmetas reikia užlieti, o dėl suturėjimo negeistino tvaiko, reik užberti sutrupintomis velėnomis (durpomis).

Serganczių raupais, kruvinaje ir kolera iszmetas geriausiai ir pigiausiai yra dezinfekcijavoti atskiestoms kliorkalkėms kozną kartą užliejant. Pūdai, į kuriūs toki ligoniai nusireikalauna, turi buti visados pripilti vienu ketvirtaliu kliorkalkių.

Sergantieji dziova turi nū sispjauti į tam tikrą pūdą tiktai pripiltą treczdaliu karbolines rugszczies ir tokį kas dien reikia iszpilti į dūbę ir pūdą iszmazgoti.

Valyti iszėjamas vietas niekad negalima laike koleros, kruvinosios greitosios ir viduriavimo, o tiktai praėjus trims

mėnesiams po taje epidemija. Niekados sergantieji negali į tą paczią vietą eiti, kur sveikieji, bet turi toksai sau atskirai turėti vietą vienas, idant jo iszmetas būtų galima kas kartas užpilti kliorkalkėms ir iszpilti į tam tikrą dūbę. Jeigu negalima yra turėti ligoniui atskirios vietos iszėjimui, sergancziam kolera arba raupais, tada reikia sedynę nuplauti karboliszku mieszinių ir nemenkai įpilti į dūbę, kurioje yra iszmetos.

Miestuse visokius latakus reikia su vandeniu iszplauti.

Per atsakanczią dezinfekciją galimą visatinai sulaikyti užsikrecziamos ligos platinimasi ir nedaleisti, idant dėl jų mirtu daugybės žmonių. Apart visko reikia daboti, kad ypatos, priveizincijos sergancziūs, neisznesziotu ligos, tai yra, nesusieitu niekad su žmonėmis pirmu atsakanczią neapsiczystyją, ir kad niekad negabūtų įleisti vaikai į serganczio kambari.

Tas viskas rods padaro nemenkai sunkenybių, bet sulyginus su sirgimu ir myriu visai lengvu yra toksai užsilai kymas.

Juokai.

Jaunikis: „Tūjauš apsivescziau su Tamista, tiktai tas yra dar tarpe, Tamista esi duktere bankieriaus, o asz turiu tiktai skolas.“

Jaunoji: „Mielasis! kaip tai vis laimingai atsitinka; tėvas vakar sakė, kad taip gi turis skolų iki ausų. Jūdu galite susidėti.“

Ant pardavimo.

Buczernė ant pardavimo pigiai. Įrankiai (tulszys) visi naujausio iszradimo. Jau 35 metai kaip darome tą biznį (business). Prižastis pardavimo yra, kad iszvažiuojam į kitą vietą. Atsiszaukite į „Vienybės“ redakcija.

Puikns Balius!

Balius draugystės Szv. Jūzapo, bus laikomas ketverge 17 dieną Vasario 1898 m. ant Peoples Theatre.

Prasidės pusiau po šesziu (6.30) Tikrai bus prigamytas gražus pasilinksminimas. Muzikantai bus geriausi už visus, kad ir seniausių širdis su graudys, o jaunimas ne pails szokes. Visi su szturmais pas mus ant to vakaro isz toliausiu vietų.

Tikietas po _____ 25 c.
Meilingai užpraszo
Komitetas.

Nuo Redakcijos.

Ant mūsų atsiliepimo, daugelis gerų ir teisingų lietuvių užsimokėjo prenumeratą už „Vienybę Lietuvinkų“, bet dar yra gerokas skaitlius ne užsimokėjusių. Tai gi pasitikime, kad ir kiti nenorės mūsų skriaudos, bet kaip dori ir teisingi vyrai ir tikri lietuviai, prisius prenumeratą už „Vienybę Lietuvinkų“ kuri rupinasi apie jų gerovę ir apšvietimą.

Mes kiekvienam užsimokančiam dūdamė puikias dovanas: kas užsimoka \$1,00 už atėinantį laiką t. y. užsimokėdami isz virszaus, gauna dovanų knygelę už 35 c., o kas užsimoka \$2,00, gauna dovanų knygelę už 75 c. Knygeles gali iszsirinkti isz mūsų katalogo locnos spaustuvės.

Raszydami ir piningus priėjusdami, visada uždekite šitokį adresą:

J. J. Pauksztis & Co.
1018 Box
Plymouth, Pa.

Jeigu jautiesi nevelku, imk vieną OASCA
RETS, o iszgydytave, už 10 ir 30c.

Juozo Bindoko Saliunas,

Niekur negausi taip gardaus aluozio „Lauer Beer“, skanaus porterio, visokių ariekų, vyno ir sziaip visokio skanaus gėrymo, skaniai kvepenčių Cigarų.

FREE LUNCH kas vakaras.

No 118 & 120 N. Bower str.
SHENANDOAH, PA.

Pirmas didelis Balius!

Draugystės „Lietuvių Klubo“ bus kelėnas Utarninke 25 dieną Sausio (January) 1898 m. ant Armory Hall, Pittston, Pa. Prasidės 7-tą adyną vakare ir trauksis per visą naktį. Meilingai užkviečiam visus jaunus ir senus, vedusius ir nevedusius, nes muzykė grajys naujausios mados szokius.

Tikietas tiktai 25 centai
Komitetas.

Temykit

Philadelphijos Lietuviai.

Geriausia mėsa pas S. Arba sziaucką. Mėsa visados szviezia, deszros skanios, kumpiai kū geriausi.

Jo sztorai, vienas ant 1211 So. 2-nd st. o kitas ant kampo 7-th ir McKean streets, nepamirszkit, nes geras lietuvis

Brooklyno

Parapijos Balius.

Atsibus Subatoje 22 Sausio ant salės po No. 93 Grand str. Prasidės 8 adyną vakare ir trauksis per visą naktį. Užpraszo visus brolius ir seseris isz visų szalių, idant atsilankytumėte ant tos zobovės.

Parapijos Komitetas.

Aukos

dėl nukentusių Lattimere.

Philadelphia, Pa. Musų miesto lietuviszkos draugystės paaukavo ant nukentusių straičkerių Lattimere po tiek:

Draugystė szv. Antano \$20,00
szv. Jūzapo 15,00

Lietuv. Indepen. Klubas 10,00
Algirdo Uzarų Gvardija 6,00

Viso \$51,00
Nusiuntimas 22

Atliko \$50,78

Piningai likosi paskirti: \$35
ant provos vedimo priesz gal
vazudzius, \$10 paszelpai lietu-

viszkų naszlaiczių, o \$5,78
dėl pastatymo paminklo dėl
uzmusztųjų nelaimingų straičkerių.

Piningai tapo iszsiusti per
V. Ambrozevyczių, ant rankų
labdarystės kasieriaus John
Nemeth i Hazletoną, Pa.
Komitetas.

Mythai, pasakos ir legendos Ziamaicziu.

Surinkti ir iszleisti per D-ra Edm. Veckenstedta,
vyresnyj senoviszku kalbu mokytoja prie Nikolajaus
gymnazijos Liepojuje (Kursze).

Lietuviszkai iszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tasa.)

36. Vietuszke.¹⁾

1. Pastauninkė turėjo seserį, kuri Vietuszke vadinosi. Toji pavidale paukszezio užsilaikydavo vienoje lankoje ir giraitėje pas Kretingą, kuri pagal ją praminta tapė.

2. Jeigu sodzių laimė laukė, tai Vietuszke pavidale balto paukszezio nutupdavo ant bažnytinės bonės kaimo ir giedodavo, o jeigu ji pasirodydavo kaipojūdas pauksztis, tai sodzių nelaimė isztikdavo.

3. Vietuszke gėbedavo kaipojūdidelis pauksztis sergėti laukus žmonių nū paukszezių. Bet jeigu koks žmogus padarydavo jai nepriimtumą, tai ji suszaukdavo paukszezius ir darydavo blėdį laukams tojo.

4. Vieną kartą Vietuszke, priėjusi pavidalą skėrio, iszedusi buvo grudus isz varpų javų. Už tatau Pastauninkė, kuri sergėjo laukus, įpyko ir ketino nukoroti savo seserį. Todėl ji priėmė pavidalą paukszezio ir persekiojo skėrį. Tada Vietuszke persimainė į žolę, o Pastauninkė į karvę, kuri ketino žolę suėsti. Tūjau Vietuszke priėmė pavidalą paukszezio, o Pastauninkė pasivertė į arelį, kurs pagavo lekiantį pauksztį ir imetė į upelį pas Kretingą, kur Vietuszke prigerė.

Ant anos vietos, kur tai atsitiko, dar szialien upelis padaro vandens pūlimą.

37. Balta Mergelė.²⁾

1. Balta Mergelė buna miszkiniam urve artymais laukų, daržų ir pievų. Vakaris, su dalgiu rankoje, ji pervaiszčioja laukus, dirvas ir pievas ir sergati, ar kas blėdies nedaro vaisiams, gėlėms, javams ir zolei.

2. Balta Mergelė tankiai pasirodo sapne ziandirbiam ir pamokina jās, kaip jie turi geriausiai laukus iszdirbti.

3. Balta Mergelė, užtikusi mergas darže besitriusiant, prisigretina prie jų ir sznekucziūjasi su jomis apie javus, zalisas ir gėles.

4. Balta Mergelė palaisto darželiūse gėlės ir dainūja ir

1) Vieta, dim. vietužė. Slg. ką Kraszevskis sako augszcoziaus pami-
nėtame veikale: „Vetustis ar Vetuszė, sodzius prieszais Rytavo miesteli,
Vetustis-gi apgyneįjanti dievysta tojo“.

2) Slg. Przespolnica maname Vendų veikale.

szoka.

5. Balta Mergelė yra isztikrųjų vandens karaliene. Sausiems laikams užėjus, Balta Mergelė nakezia iszsitiesia kaipo baltai žibantis vandū ant laukų, daržų ir pievų ir tūsius atszviežina, o dieną vandū nuteka atgal į upę ir Balta Mergelė vėl priima savo tikrą pavidalą.

Žiamė, kurią Balta Mergelė kaipo vandū buvo patvindi nusi, atnesza gausius vaisius.

6. Vienas buras buvo į tokią bėdnystą patekęs, jūg jis jau mislino, kad turės pardūti savo laukelį: jis nebeturėjo galvijų, idant laukelį iszdirbti, nei jokių javų dėl pasėlio. Kada jis vieną rytmetį su nuliudusia szirdžia nuėjo ant savo lauko, jis rado taji suartą o ant pietų apsetą. Burui tas taip navatna pasirodė, jūg jis pasislėpė, idant pamatyti, kas jam lauką iszdirbęs. Jis dar neilgai buvo savo pasislėpime begulis, kaip jis iszvydo Baltą Mergelę dainūjanczią besėjant lauką. Darbui pasibaigus, mergelė dingo. Tada buras žinojo, kad jau Balta Mergelė buvo tarnystą atlikusi.

Pjūtis vėliaus taip buvo skalsi, jūg buras parėjo į geroką pasilaikymą.

7. Vieną dieną buras rugpjuties mete triusėsi ant lauko, javus į kupstus sustatydamas. Tada prie jo prisidėjo baltai apsirengusi mergelė ir pradėjo su buru sznekucziūtiesi apie laukdarbystą, pjūtį ir linus. Buras davinėjo labai tinkamus atsakymus ir įpatingai gyre kviečius ir linus. Potam mergelė pasidėkavojo burui už žinias ir velyjo jam visko gero o potam ji atsitolino taip greitai, jūg buras negalėjo nei jos vardo pasiklausti.

Vakare buras, parėjęs namon, papasakojo savo paciai, kas atsitikę buvo ant lauko. Rati savam vyrui iszmėtinėjo, kam jis neuškvietęs buvo mergelę ant pietų.

Ant rytojaus vyras vėl iszėjo į darbą ant lauko. Kada jis parėjo namon, tai jam pati papasakojo, kad jo nebutyje baltai apsirengusi mergelė buvusi pas ją, mergelė jei dovanojusi pilną maiszą javų ir maszną su auksiniais, ir kada ji anos pasiklaususi, už ką ji gaunanti dovanas, mergelė jai atsakiusi, kad ji todėl gaunanti dovanas, kad jos vyras taip stropiai savo laukus iszdirbęs. Užklausus, kaip mergelė valinantisi, mergelė atsakiusi, jai esą nevalė pasakyti savo tikrą pravardę, vadina ją aplinkiniūse kaimūse pagal jos baltą drapaną „Balta Mergelė“. Su szitais žodžiais svetimoji gražiai atsisveikinusi ir iszėjusi.

8. Pavasarį Balta Mergelė pavidale prastos burų mergos prisigretina prie dirbančių žiamdirbių ir gelbsti jiems mėžiant, ariant ir sėjant jų laukus. Balta Mergelė dirba nepaprastai stropiai ir greitai, ir laukas, kur ji buvo dirbusi, įpatingai gerai vesza. Kaip algą už savo triusą ji iszsideri penkiasdeszimtą dalį pjūties. Isz gautų javų ji daro potam gėrimą, kurį ana dūda gerti tiems, kurie prie darbo buvo tingus. Žmonės, atsigėrę to gero, pasigeria, įminga ir daugiau nepabunda.

9. Balta Mergelė daro isz javų grūdų įvairius priimtus gėrymus. Prietemais susitikusi su bernais, kurie per isztisą dieną buvo stropiai dirbę lauke, atszviežina jūs su savo gėralu, o tinginiams ji galvas nukapoja, kurias Balta Mergelė pakorina ant medžių miszke paukszcziams ant sulesimo, o su negyvais kunais ji užmėžia laukus.

10. Gėbima kerszyti vaikams, kurie sodnūse vaisius va-

ginėja, su atkersztu Baltos Mergelės.

11. Jeigu vaikai braidžioja javus, idant pasiskinti gėlių, tai Balta Mergelė ateina ir atnesza jieffis pragaisztį.

12. Vaikai, kurie nuėję į laukus iszmindžioja javus, esti Baltos Mergelės pavercziami į kalnukus, ant kurių auga augsztai sziukszrai.

13. Jeigu kudikis, kuriam Balta Mergelė uždraudusi yra skintiesi gėles, tasias vienok nusiskina, tai anoji paverczia jį į gėlę, kurios nėks negali iszranti isz žiamės.

14. Jeigu parubežiniai žalnieriai iszmindžioja iszdirbtus laukus, tai Balta Mergelė jiems atnesza mirtį.

15. Jeigu paknesziai isz Prusų su arkliais jodinėja per iszdirbtus laukus ir gadina javus, tai ateina Balta Mergelė ir jiems bei jų arkliams iszbado akis su peiliu, taip jūg pakneszius maskolių rubežiaus sargyba lengviai pagauna.

16. Vienaime kaime pas Kartina gyveno buras, smarkus arkliavagis. Vieną vakarą jis buvo iszkiutines pasivogti arklių. Umai stovėjo priesz jį Balta Mergelė, kuri iszpradzių buvo maža, potam gi ėjo didyn ir didyn, iki ji buvo pasiekusi dvigubą augsztumą žmogaus. Ten, kur mergelė stovėjo, neliko žolės. Buras isz iszgasczio smarkiai apalpo. Vėl atsigavelėjęs, jis jautėsi esą sudribęs ir sergantis ir pagyjo tik tai po ilgo laiko. Bet jo palinkimas ant vogimo suvyliojo jį vėl eiti vogti. Žmonės kaimo meldėsi prie Dievo, kad teiktusi jūs nū vagies apsaugoti. Tasai gi vieną vakarą buvo nuėjęs į pievą pasivogti arklių. Tada jis pamatė isz patolo tris vyriszkius, kurie azūt drapanų buvo apdengti kvietkomis ir netolymais jų stovėjo Balta Mergelė. Potam buras umai pasijuto esąs pagautas per anūs tris vyriszkius, tirsztai debesiai jį apsiatė, kuriūse jis neteko sužinės. Po kelių dienų rado lavoną burą. Balta Mergelė buvo iszklausiusi besimeldziančių žmonių ir apsaugojo jūs nū vagies.

17. Vieną dieną vieną moteriszkę rugpjutyje dirbo taipgi per pietus ant lauko. Sztai atėjo pas ją svetima mergina ir isdavė su ja sznekta apie žiamdirbystą. Sznekta traukėsi vieną adyną, moteriszkę atsakė ant visų klausimų teisingai ir gerai. Potam ji gavo nū Baltos Mergelės, kada toji gražiai atsisveikino, bulvę kaipo dovaną. Kad moteriszkę dovanotąją bulvę emė namie apžiurinėti, toji buvo pavirtusi į auksinę.

Ant rytojaus moteriszkę vėl pietų laike pasiliko lauke. Balta Mergelė vėl taip gi atėjo ir tūmsyk sznekucziavosi su moteriszke apie linų auginimą. Bet atsakymai tūmsyk buvo netikri ir blogi. Tad Balta Mergelė iszsitraukė lininę virvę ir drožė moteriszkei per nugarą. Tūjau nugarą isztino ir moteriszkę per ilgą laiką sunkiai sirgdama gulėjo.

18. Burai sodziūse pas Kretingą emė tikėti, kad Balta Mergelė ant visados esanti dingusi. Sztai vieną kartą atsitiko, kad vienas buras nebuvo gerai supancziojęs kojas savų arklių, ir kad tie mindžiojo javus ant lauko. Vakare tą dieną, kada tai buvo atsitikę, sodziuje, kur buras gyvena, davėsi matyti augsztas baltas pavidalas, kurs balsiai szvilpavo. Priartinant prie jo, baltasai pavidalas ant tos vietos buvo dingęs ir szvilpavo su visai kur kitur, ir kada ten nuėjo, tai szvilpavimas vėl isz prieszingos pusės girdejęsi. Na gi buvo matoma, kad Balta Mergelė dar buvo ant svieto ir kad reikia saugotiesi ją supykinti.

(Toliaus bns)

